

# המביא גט פרק ראשון גיטין

אית ליה מודה בשטר שכתבו אין לרדך לקיימו ואל"ת בפ"ק דבבא  
 מלועז (דף ג'י) פליגי ר"מ ורבנן במלא שטר שאין בו אחריות דרבנן  
 אמרי לא יחזיר ור"מ סבר יחזיר ומוקי לה שמואל כשלין חייב מודה  
 יחזיר לר"מ ללזר ע"פ לוחותיה והשתא לרבנן אמאי לא יחזיר הא ליכא  
 למתקם למידי. דלאי מקיים ליה הדין  
 עמו ואם לא מקיים ליה אם כן מה  
 מפסיד אי מהדר ליה אלא ודאי חיישינן  
 שמה יזילא שלא צפוי ולא נטעון  
 מזויף הא ויש לומר דעל כרחק אין  
 הטעם בשביל כך דאכתי נטעון להו  
 פרוע הוא דהא שמואל סבירא ליה בפ'  
 מי שמת (ב"ב דף ק"ג) בהדיא אליבא  
 דר' מאיר מודה בשטר שכתבו לרדך  
 לקיימו ויהי נאמן לומר אכתינן דפרוע  
 הוא מינו דאי בעי אמר מזויף הוא  
 אש"ג דלדידה לא טענינן מזויף  
 וליכא מינו מ"מ כיון דלא צביהן ית מינו  
 טענינן להו שפיר פרוע הוא דק"ל  
 כמ"ד בסוף פ' המוכר את הבית (ס'  
 דף ע"ג) דנכשע גובה מלה גבי שטר  
 כיס אלא הייט טעמא דלא יחזיר כיון  
 דאיפרע בגפילתו ולוה טוען מזויף  
 הוא אין לגבות מן הדין אפילו ימלא

ג א מיי פ"ו מכל  
 גיטין כ"ח ס"ח ס"ג  
 ט"ס י"ח ט"ח א"ח ט"ח  
 ק"ח ט"ח א :  
 ד ב מ"ח ט"ח ה"י יד  
 ט"ח ט"ח ט"ח ט"ח  
 ה ג מ"ח פ"ח מכל  
 מדות הלכה ז ט"ח ט"ח  
 יד ט"ח ק"ח ט"ח ג  
 זכ"ס :  
 ד ט"ח ט"ח ט"ח :  
 ז ה מ"ח פ"ח מכל  
 ח"ט הלכה יח ט"ח  
 ט"ח ט"ח ט"ח א"ח  
 ט"ח א ט"ח א ט"ח  
 ק"ח ט"ח ט"ח :

ג' ר"ג הוי

לפי שאין בקיאות לשמה . אין בני מדינת הים בני תורה ואין יודעין  
 שלרדך לכתוב הגט לשם האשה וקרא כתיב וכתב לה ספר כריתות  
 (דברים כד) לה דהיינו לשמה הלכך אומר האשה בפני נכח ובפני  
 נחם וממילא שילענן ליה אם נכתב לשמה אומר ואין ולקנייה  
 מפרש שמה טעמא לא לארטרוא נמי

**\*לפי שאין בקיאות לשמה רבא אמר \*לפי  
 שאין עדים מצויין לקיימו מאי בינייהו איכא  
 בינייהו דאיתיהו בי תרי אי נמי במדינה  
 למדינה בארץ ישראל אי נמי באותה מדינה  
 במדינת הים ולרבה דאמר לפי שאין בקיאות  
 לשמה ליבעי תרי מידי דהוה אב"ל עדיות  
 שבתורה \*עד אחד נאמן באיסורין \*אימור  
 דאמרינן עד אחד נאמן באיסורין כגון  
 התיבה ספק של חלב ספק של שומן דלא  
 איתרוק איסורא אבל הבא דאיתרוק איסורא  
 דאשת איש \*הוי דבר שבטערה \*זואין  
 דבר שבטערה פרות משנים רוב בקיאות הן  
 ואפילו לר"מ \*דחייש למיעוטא סתם ספרי  
 דדייני מגמר גמרי ורבנן הוא דאצרך והבא  
 משום**

[לפני ט"ח]

[לפני ג' מולין י']

יבמות פ"ה [קדוש סו.  
לפני ג' סו.]

[יבמות פ"ה ק"ה. ע"ו  
לד' ס' כבודו י"ח מ"ב  
מולין ג' י"ח פ"ו. מה  
ל"א מת.]

**מדינה . כגון מעיר לעיר במדינה אחת מדינה רוכסרדי"ל בלע"ז  
 ובמדינת הים לרבה בעי למימר דהא אין בקיאות לשמה לרבה דאמר  
 לפי שאין וכו' ומתניתין משום ערעורא דזיוף הוא הבא לא לרדך  
 דהא כתיב שירתא : מדי דהוה כלל עדים שכתובים . וקניא הוא :  
 וכשני עד אחד נאמן באיסורין . שהרי האמינה תורה כל אחד ואחד  
 מישראל על הפרשת תרומה ועל השחיטה ועל נקיור הגיד והחלב :  
 דלא איסוף איסורא . לחלב בהך חתיכה איסורא גופא : ספא  
 איסוף . בהך איתתא איסור אשת איש ומטביל ושחיטה לא גמרין לה  
 כדאמרינן ביבמות (דף פ"ה) דהתם בידו לתקן לפיכך נאמן להעיד  
 עליה : ואין דבר ערוה . ראו להחירו בפחות משנים דילוף דבר דבר  
 ממומן כתיב הבא כי מלא בה ערות דבר (דברים כד) וכתביה התם על פי  
 שנים עדים יקום דבר (ס' ע"ג) במ"ח כו"ה (דף ג') : רוב ישראל בקיאות  
 הם ואין לחושין : ואפילו לר' מאיר דחייש למיעוטא . גבי קנן וקטנה  
 אין חולטין ולא מייבמין קטן שמה ימלא כרים קטנה שמה ממלא איילנות  
 כ"י במ"ח יבמות (דף ק"ט) : ספס ספרי דייני . סופרי דייניי שרגילין  
 לכתוב כל ספרי גיטין : מיגמר גמירי . דגט אשה בעי לשמה :  
 ורבנן טוה דאריכו . למיתא למתא משום דליכא דאשכח כתוב ושומד  
 כגון שכתב לשם א' מבני עירו ששמו כשמו ושמה כשמה ומתקן מלגרש :  
 משום**

עדי קיום דחיישין שמה זופי זיף וחתים כי יהיה דגט פשוט (ס'  
 דף קסו) . דלכא ודיה אזרעוקא וכן משמע התם לשון הקונטרס אבל  
 אי ליכא ליה קמן והמלוה מלא עדי קיום מחזירים לו וחי הדר אחי  
 ליה וטענין מזויף הוא נראה דהו לא מהימן ליה דהא חזק בהיתר :  
**ר"י** שאין בקיאות לשמה . ואל"ת מאי שנא לשמה דיון בקיאות משאר  
 הלכות גיטין כגון מחובר ושינה שמו ושמה וכתב ב"ר וחתם  
 בליה ואין לומר דנקט לשמה דשינה טפי דמשכח גט ששמו כשמו  
 ושמה כשמה ומשדר ליה וגם הסופר שרגיל לכתוב טופסין גיטין אגב  
 שיטתיה משתלי וכתב שמו ושמה וה"ה שאר הלכות גיטין זה אינו  
 דהא אמר לקמן (דף ע"ג) ב' דרכים שוו גיטי כשם לשטרותי עבדים  
 ופרדן והא איכא לשמה בשלמא לרבה הייט מולדך ומביא אלא לרבה  
 קשיא ותו בין לרבה בין לרבה הא איכא מחובר אלמא לרבה דוקא  
 נקט לשמה בכלל מולדך ומביא ולא נקט מחובר ומפרש ר"ח דבכל  
 הלכות גיטין בקיאות אלא דהך דרשה דוכתב ליה לשמה אינה נראת  
 להם עיקר דרשה ואין בקיאות פירוש אין חוששין לדרשה ולשמה  
 ולאחר שלמדו דלקמן פירוש לאחר שקיבלוה והא דפ"ה דממילא שילענן  
 ליה אי הוה לשמה ואמר אין אין נראה ללא משתמיט צדוק דוכתב  
 שהיה לרדך לישאל ועוד דאם כן לימא איכא בינייהו אם לרדך לישאל  
 ואומר ר"י דסתמא לשמה קא מהדר כדפירש בקונטרס נמי בספ"ק

## תוספות ר"ד

לפי שאין בקיאות לשמה . פי' בעבור זה הצריכו לה  
 לומר בפני נכח ובפני  
 נחם משום שכתובים  
 וכתב לה לשמה וכו' וכו'  
 אין בקיאות לשמה בפני  
 שאין בני תורה נלמד  
 לומר בפני נכח ובפני  
 שאין יודעין שצריך  
 שכתב שמה לשמה ויש  
 לחוש שמה נכתב זה  
 לאחר מבני עירו ששמו  
 כשמו ושמה איתרו כשם  
 איתרו ושמה נלמד  
 את אשתו ושמה זה  
 לאשתו ושמה בידן  
 שיאמר בפני נכח  
 ובפני נחם לשם אשה  
 זו : ורבה אמר לא  
 שאין עדים מצויין  
 לקיימו . פי' שמדינת  
 הים לא' לא שבידו  
 שירתא ואם יבא הבעל  
 היום וסתר ויערער  
 יאמר לאשה כי זה הבעל  
 לא כתבתיו אני אלא  
 את יורא ורחמתי בו  
 עדים ואין זו תביעה ודי  
 העדים לא נזכר למעו  
 עדים אחרים שיכירו  
 חתימת אלו העדים  
 שיקיימו אותה ותא  
 וה"ה צריכה להביא  
 ראיה שבעלה כתבו לה .  
 לפיכך התקנו שיהיה זה  
 מקיים באיסור ובני  
 נכתב ובפני נחם ואין  
 יבא הבעל ויערער לא  
 משנה' ביה אבל לאין  
 בקיאות הן לשמה לא  
 חייש כדאמרתם ברי"ח  
 דבתי נישא בקיאות  
 הן לשמה ולא נתקן  
 לומר בפני נכח ובפני  
 נחם אלא לפי שאין  
 עדים מצויין לקיימו :  
 א"ב דאיתיהו בי תרי .  
 פי' שנעשו שנים  
 שלוחים לרביא רבם  
 לרבא דאמר לפי שאין  
 עדים מצויין לקיימו אין  
 צריכים לומר דבשנים  
 אין הבעל יכול לערער  
 ולרבה דאמר לפי שאין  
 בקיאות לשמה צריכים  
 לומר : א"ב איכא בינייהו  
 (דאיתיהו תרי פסולתה  
 למדינה בא"י כגון יודיה  
 וכל דר"ח השתא דלא  
 שכיחי שירתא . לרבה

## גליון הש"ס

תוס' ד"ה סו' ודב  
 שנתחב"ו דמשיב  
 כגון דב' שכתובים . ע"י  
 מהרי"ק שרש ע"ב :



המביא גמ' פרק ראשון גיטין

סדרת הש"ס

דתנן אין כותבין במחובר וכו'. הך סוגיא ובסמוך גמי דמוקי רב אבי מתניתין כו' יהודה אחיה כריש לקיש דפ"ב (לקמן 97 ב:)

דמוקי מתניתין כו"מ דחתמו שניט דמשמע חתימה ממש אבל רבי יוחנן ושמאל מוקי ההם מתניתין כרבי אלעזר וחתמו אתורף קאי כלומר סיימו כמו תורה חתומה ניתנה דס"פ הגיטין (לקמן 97 ס') ולשמאל ורבי יוחנן גמי יש להוכיח דר"מ לא בעי כתיבה לשמה כדמסיק בסמוך מדרב נחמן דאמר אומר היה ר"מ אפילו מלאו באשפה כו' וא"ת והכי מוכח מהכא ללא בעי כתיבה לשמה דילמא לכתחילה בעי כתיבה לשמה כדבעי לכתחלה בתלוס וי"ל דאפילו אי לכתחילה בעי כתיבה לשמה לא מיתוקמא מתני' כוותיה כיון דדיעבד כשר לא היו מתקנין לומר בפ"ג ועוד דתנן בריש פ"ג (לקמן 97 ס') דלי לא חזר בפני נכתב פסול ותימה לר"י דהכא משמע דלא מיתוקמא מתני' כר"מ משום דר"מ לא בעי כתיבה לשמה ולקמן (97 ה:) תניא בהדיא המביא גט ממדינת הים נתנו לה ולא אמר בפ"ג ובפני נכתב יוליא והולך ממזר דברי ר"מ ולרבא ניהא דבעי בפני נכתב דלא ליתי לאיחלופי והא דאמר רב נחמן בסמוך דלר"מ מלאו באשפה כשר הייט כשהבעל עלמנו טותב לא הו' בא"י אבל שולח גט ממדינת הים לריך שיראה השליח כתיבת הגט שיוכל לומר בפני נכתב דלא ליתי לאיחלופי אבל לרבה קשה דלית ליה טעמא דאיחלופי אף לפי המסקנא דרבה אית ליה דרבא כדפירט: שרש"ה גיטין פסולים. איכא דמוקי בפ' בתרא (לקמן 97 ס') הך מתני' כר"מ אע"ג דאית ליה לר"מ כל המטעה ממטבע טעבדו חכמים בגיטין הולך ממזר אור"ת דהכא הייט טעמא דהולך כשר דייק היה המטבע שלא יפסל הולך בהך ששגה ואע"ג דר"מ סבר

אי רבי מאיר. דלומר עיקר השטר זו היא חתימתו: חתימה. לשמה בעי דכי כתיב וכתיב לה אחתימה כתיב דקדקתי לקמן (97 ב:) כתב גט על המחובר כשר ואע"ג דכתיב וכתיב ונתן מי שליט מחובר אלא כתיבה ונתנה ילא זה שהוא מחובר כתיבה קליה ונתנה אש"ה כיון דחתמו בתלוס מכתב ליה ר"מ אלמא

וכתיב דקרא אחתימה הוא: אין כותבין. לכתחילה על המחובר שהוא יתחוס במחובר ומפסול כדפרישית והיה מפי' בפ"ג (97 ב:): ואי ר' אלעזר. דלומר מדאורייתא גט שאין עדין התומין עליו כשר אלמא וכתיב כתיבה היא דמשמע: כתיבה בעי. לשמה ולא חתימה: והא ששגה גיטין פסולין. דקא תשיב בפ' בתרא (לקמן 97.) אחד מיימה אין עליו עדים: דרבנן. כלומר פסוליה אפי' לת"ק לא היו אלא מדרבנן מדרבנן חס ניסת הולך כשר: ולא בעי רבי אלעזר חתימה. ופליגי עלה ר"א דאפילו לכתחילה תשגא אלמא פסולא דרבנן נמי לית ליה: ששגה גיטין פסולין. לכתחילה: כתב ככתב ידו. ידי הבעל: ואין בו זמן. בלי זמן נכתב: ואין בו אלא עד אחד. וכתיב יד סופר: ואם נישאם הולך כשר. אלמא ת"ק גופיה לא פסיל אלא מדרבנן ומדפליג ר"א עליה שמע מינה אפילו לכתחילה מכשיר: ונוטה מנכסים משועבדים. גובה כתובה דתני. בגט זה מנכסים משועבדים דתני.

בכתובות (97 פס.) הו"ל אהו גט ואין עמו כתובה גובה כתובה לכתב אחריה גובה מנכסים משועבדים אם שטר מלה הוא גובה מנכסים משועבדים שט"ח מני קרי גט כדאמר בעלמא (97 ב:) וגט שוב שאין בו אחריות: אלא מפני היותו העולם. שמו ימיתו עדים ושוב אין לו עדות לפיכך נהגו לחתום דאם ימיתו תראה חתימתם לעדים אחרים ויכתיבו: וכו'

וכתיב דייק וחתם מ"מ כשר הולך בכתב ידו ואין עליו עדים דכיון דהייט טעבדו חכמים בגיטין שגגה וי"ל דהא דאמר רבא דר"מ אע"ג דאית ליה לר"מ כל המטעה ממטבע טעבדו חכמים בגיטין הולך ממזר אור"ת דהכא הייט טעמא דהולך כשר דייק היה המטבע שלא יפסל הולך בהך ששגה ואע"ג דר"מ סבר

וכתיב דייק וחתם מ"מ כשר הולך בכתב ידו ואין עליו עדים דכיון דהייט טעבדו חכמים בגיטין שגגה וי"ל דהא דאמר רבא דר"מ אע"ג דאית ליה לר"מ כל המטעה ממטבע טעבדו חכמים בגיטין הולך ממזר אור"ת דהכא הייט טעמא דהולך כשר דייק היה המטבע שלא יפסל הולך בהך ששגה ואע"ג דר"מ סבר

וכתיב דייק וחתם מ"מ כשר הולך בכתב ידו ואין עליו עדים דכיון דהייט טעבדו חכמים בגיטין שגגה וי"ל דהא דאמר רבא דר"מ אע"ג דאית ליה לר"מ כל המטעה ממטבע טעבדו חכמים בגיטין הולך ממזר אור"ת דהכא הייט טעמא דהולך כשר דייק היה המטבע שלא יפסל הולך בהך ששגה ואע"ג דר"מ סבר

וכתיב דייק וחתם מ"מ כשר הולך בכתב ידו ואין עליו עדים דכיון דהייט טעבדו חכמים בגיטין שגגה וי"ל דהא דאמר רבא דר"מ אע"ג דאית ליה לר"מ כל המטעה ממטבע טעבדו חכמים בגיטין הולך ממזר אור"ת דהכא הייט טעמא דהולך כשר דייק היה המטבע שלא יפסל הולך בהך ששגה ואע"ג דר"מ סבר

וכתיב דייק וחתם מ"מ כשר הולך בכתב ידו ואין עליו עדים דכיון דהייט טעבדו חכמים בגיטין שגגה וי"ל דהא דאמר רבא דר"מ אע"ג דאית ליה לר"מ כל המטעה ממטבע טעבדו חכמים בגיטין הולך ממזר אור"ת דהכא הייט טעמא דהולך כשר דייק היה המטבע שלא יפסל הולך בהך ששגה ואע"ג דר"מ סבר

ל"א

ל"א



אם אין בנר בקבר או דמיחה אינה עושה בנרות והרי עיקר החיוב של בריפ לאביה, אי"כ אין הבטחה שלה גובין מהבוי"ט, וכמבואר להדיא כך כ"מ בתוס' שם, ואי"כ הא איכא נ"מ מהאיבטיא גם לענין בריפ, דליחא ע"ז פשיטותא דאביי, והדר קשה למה השמיטה הרמב"ם. וז"ל בזה, משום דאף אם מיחה עושה בנרות או דיש בנר בקבר והבוי"ט שלה, מ"מ הרי זכייתה בבכ"ט היא לאחר מיתתה, ואי"כ הא הוי דאוי, דאין הבטחה גובה מזה, ושבו ליכא נ"מ מהאיבטיא לענין בריפ. אכן מאחר דלא הוזכר ברמב"ם כלל כך דינא דראוי, אי"כ קשה הדבר לומר להשמיטה הרמב"ם תהא מטעמא דאין בע"מ נוטל בראוי, כיון דעיקר דין ראוי הושתט ברמב"ם. אכן לפיכך הרי ניחא, דהכא כיון דזכייתה בכך חיובא היא לאחר מיתתה, אי"כ ממילא דחלות דין ממון שעל כך חיובא הוא רק תמי' אביה, ומשום דאביה יורש עיקר הזכות של כך חיובא, שהחיוב שלו הוא משעיה הראשונה עד שלא בא החיוב לרשותה, וממילא דלא חל בהחיוב דין ממון רק תחת ידי אביה ולא תחת ידה כלל, וממילא דאין הבטחה גובה מזה, דשעבודא דבע"מ וכתובת אשה רק על דין ממון לחוד הוא דמי. אשר על כן להכי הוא שהשמיטה הרמב"ם האיבטיא דבנרות לאחר מיתה, כיון דליכא מזה שום נ"מ לענין בריפ, רק לענין קנסא לחוד, ובה הרי כבר פסק הרמב"ם כאביי.

הלכות עדות

**פיג הליד** דין מורה שאין מקבלין עדות לא ברי"מ ולא בדי"ן אלא מפי העדים שנאמר על פי שנים עדים מפיכם ולא מכתב ידן אבל מדברי סופרים שחומכין ר"מ בעדות שבטור וכו' עכ"ל, והרמב"ן בספר המטות שרש ב' הקשה עליו וז"ל מהן שאנו דנין בנתיין בעדי חתימה בלבד והאשה המוילאה לפנינו גט חתום מקיימין אותו בחותמיו ומסירין אותו להנשא על פי עדות השטר זה לדברי הכל עכ"ל.

**והנה** קושיית הרמב"ן על הרמב"ם נחלקת לשנים, חדא דהיאך הדין באם גירש או קידש בשטר שיש עליו עדים שפיר דמי, הא קיי"ל דהמגרש והמקדש בלא עדים לאו כלום הוא, ואי"כ להרמב"ם דלא חשיבא עדות כלל מדי"ת, מפני מה מהניא עדות שבטור לשוי' גירושין וקידושין עפי' עדות זו, ואם כי בזה פליגי ר"מ ור"א אי עדי חתימה כרטי או ע"מ כרטי, אכתי קשה לרי"מ. אף מהני ע"מ הא הוי מפי כתבם. ובויתר קשה על הרמב"ם בעלמא שפסק בפ"א מה' גירושין ה"ז וז"ל חתמו בו שנים ועבר ונתנו לה בינו לבינה וכו' ה"ז כשר הואיל ועדים שבו כשרים והרי הגט יולא מתחת ידה עכ"ל, הרי דפסק להדיא דע"מ מהני לכו"ע אפילו לרי"א, ואמאי הא הוי מפי כתבם, הא חדא. ועוד קשה על הרמב"ם, דאמאי סמכין באשה המוילאה גט לפנינו לומר שנתגרשה, וסומכין ע"ז ע"י ט"ח שבגט, והרי להביא דא"י שנתגרשה בעיני עדות גמורה מדי"ת, משום דאין דבר שבערוה פחות משנים, ועדות זו פסולה מדי"ת, משום דהויא מפי כתבם להרמב"ם.

**והנה** על קושייתו הראשונה י"ל, דהא דלא מהני מפ"כ, הוא רק לענין דין הגדה עדות, דמפ"כ לא חשיבא הגדה כלל, אבל לענין כך דינא דהמקדש בלא עדים לאו כלום הוא, הרי אין זה שייך להגדה עדים, אלא דבעיני עדות על מעשה הגוי"ק, ולזה שפיר מהניא גם עדות שבטור, דנהי דלא חשיבא הגדה עדות, אבל עדות מ"מ הויא, ומועלת לשוי' גוי"ק. אבל הקושיא השני' תקשי עדיין, דאין סמכין על השטר לענין רא"י שנתגרשה, דבזה הרי בעיני גם הגדה עדות, ככל עדות דעלמא, כיון דאין דבר שבערוה פחות

משנים, ואין סמכין אשטרא דהוי מפ"כ. אכן באמת דגם קושיא הראשונה במקומה עומדת, דהרי כל ע"מ אינם יודעים כלל מנוף הגוי"ק, וליכא רק הגדתן שמעדין על הגוי"ק, או על השטר, ובע"כ ז"ל, דזהו גוה"כ, דהגדתן שבטור משוי' לוי לשטרא וחשיבא גם עדות רא"י על גוף המעשה של הגוי"ק וכדומה, ואי"כ הרי כ"ז לא שייך רק אם ניחא דהויא הגדה כשרה, ולא ממילא חזר בו כל הגוה"כ של שטרות, אבל לדעת הרמב"ם דהויא הגדה פסולה, משום דהויא מפ"כ, אי"כ ממילא אין כאן עדות כלל, וקשה דאין מהני ע"מ בלא ע"מ, והא כיון דבעל הגדתן הרי אין כאן שום עדות לאשווי' שטרא, וממילא אין כאן עדות על עלם הגוי"ק, והוי מקדש ומגרש בלא עדים דבעל הגוי"ק. ועוד דלא הוי שטר כלל, וכדק"ל דבעיני ע"מ או ע"מ גם לענין אשווי' שטרא, וכמבואר בכתובות דף י"ח ע"ב דיסוד השטרות הוא משום דעדים החתומין על השטר נעשה כמו שנתקרה עדותן ב"ד, וקשה על הרמב"ם שפסק דהמגרש בע"מ לבד מהני, דהא הוי מפ"כ, וז"ע.

**ונראה** לומר, דהנה באמת הרי מבואר בנתיין דף ע"א דעדות בכתב בטלה, מהך דרשא דמפיכם ולא מפ"כ,

ופשוט דאין זה סותר לדין שטרות דעדותן בכתב קיימת, משום דשני דינים הם, עדות בכתב פסולה, ועדות שבטור כשרה, ובה גם הרמב"ם סובר כן, ורק דאם באנו לדון איזו מקריא עדות שבטור, בזה חולק הרמב"ם וז"ל, דאין שטר אלא מה שנעשה לקנין, כמו גוי"ק ושחרורים וקנינים וכדומה, דאיכא עלייהו דין שטר מדי"ת, אבל מה שנעשה רק לרא"י, בזה דעת הרמב"ם דלא מקרי שטר, אלא עדות בכתב, ועל כן פסול זהו מפ"כ. האומנם כי גם לדעת הרמב"ם הרי עיקרן של שטרות הוא רק בזה שנעשה מדעת המתחייב, וכדעת כל הראשונים, אבל מ"מ זהו דין בפ"ע דלא חייל דין שטר רק היכא שנעשה לקנין, ועל כן כל שטרי רא"י, אף דנעשו כדין שטרות, מ"מ לא חייל עלייהו דין שטרות, והיין רק עדות בכתב, ופסולים משום מפ"כ, ורק מדרכנן הוא דעדותן מתקיימת וטובו בהן דין שטרות, אבל אה"כ דשטרי מעשה וקנין גם לדעת הרמב"ם הם מדי"ת, ומועילין בין לגמר מעשה ובין לעדות, ומיושב היטב דעת הרמב"ם.

**והנה** בסנהדרין דף ל"ב איחא ולטעמך תקשי לך מחגי' שטרי חוב המוקדמין פסולים והמאוחרים כשרים ואי ס"ד בעיני דריח מאוחרים אמאי כשרים וכו' ארי"ת ד"א אחד ד"מ ואחד ד"ג בדי"ת שנאמר משפט אחד יהי' לכם ומ"ט אחד ד"מ לא בעיני דרי"ת כדי שלא תשגול דלת בפני לוי, וקשה לפי"ז מהא דתנן בנתיין דף פ"ו דנט' שאין בו זמן אם נישאת הולד כשר, וקשה דהרי כתם מדאורייתא בעיני דרי"ת, וכיון דאין בו זמן הלא הגט פסול ד"ת, ואמאי אין הולד ממזר, וכבר הקשה זאת הנ"ל, וסירך משום דאפקעיניהו רבנן לקידושין מיני'. ואכתי קשה לפי"ז מהא דקאמר הגמ' בנתיין דף י"ז מפני מה תקטו זמן בנתיין ומפרש שם משום דא לחותו או משום פירי, וקשה והלא מדאורייתא בעיני זמן משום דרי"ת, דכלא"ס פסול, וכן קשה מהא דאיחא ביבמות דף ל"א דבשטר קידושין לא תקטו זמן משום דלא שייך הכך תקנתא דשמא יחפה ומשום פירי, וקשה דהרי אכתי מדאורייתא בעיני זמן משום דרי"ת. וכן קשה מהא דאיחא שם דבשטר שיחרור לא בעיני זמן, והלא מדאורייתא בעיני זמן משום דרי"ת, ואי"כ הוא עבד גמור מדאורייתא לכל דבריו, ובהא לא שייך חירונו של הכ"י משום דאפקעיניהו רבנן לעבדות מיני', דהלא אם גם אפקעיניהו לא עדיף מהמסקיר עבדו דלריך גט שיחרור, ואם ניחא דאפקעיניהו רבנן לעבדות מיני' כמו שלא ה"י עבד מטולם, אי"כ אין כאן גירוח כלל, דהלא גייר עלמא רק לשם עבדות ולא